

Datum
2020-01-29Diarienummer
KS-2020/42

Handläggare
Catarina Klockerud
08-535 313 46
Kommunstyrelsens förvaltning

Uppföljning av Riktlinjer för att förebygga och förhindra våldsbejakande extremism i Huddinge kommun avseende 2019

Bakgrund

Våldsbejakande extremistiska grupper och personer utgör ett hot mot demokratin. Arbetet med att värna demokratin och förebygga våldsbejakande extremism är en av de grundläggande delarna i arbetet mot terrorism. Riktlinjerna syftar till att tydliggöra kommunens arbete för att motverka våldsbejakande extremism, vad som ska göras och av vilka verksamheter så att arbetet bedrivs effektivt, med god kvalitet och ger resultat. Riktlinjerna säkerställer förmågan att hantera arbetet. Kommunstyrelsen ansvarar för att årligen följa upp riktlinjerna och arbetet mot våldsbejakande extremism i kommunen.

Kartläggning och lokal lägesbild

Enligt gällande riktlinjer ska nämnderna tillsammans med polisen ha aktuell kunskap om läget avseende våldsbejakande extremistiska rörelser. Inom ramen för det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet i kommunen¹, där lokala lägesbilder tas fram, ska även våldsbejakande extremism finnas med. Lägesbilden kring våldsbejakande extremism tas fram tillsammans med lokalpolisen samt fastighetsägare och civilsamhälle.

Vid de tillfällen det har varit händelser som förknippats med någon av de våldsbejakande miljöerna har detta tagits med i den lägesbild som tas fram varje torsdag av den så kallade operativa samordningsgruppen (OSG) som har etablerats inom ramen för samverkansöverenskommelsen mellan kommunen, polisen och räddningstjänsten. Det har även varit ett särskilt fokus på händelser förknippade med våldsbejakande extremism i de tertialuppföljningar som görs och som skickas ut till samtliga förvaltningar.

Förebyggande och främjande arbete

Många verksamheter inom kommunen har i sitt grunduppdrag att arbeta för att stärka det demokratiska samhället och gör det genom sina ordinarie verksamheter.

---

¹ Analys av lägesbilden ska genomföras inom ramen för arbetet utifrån samverkansöverenskommelse mellan kommunen, polisen och räddningstjänsten.

Det finns en ambition att med regelbundenhet samla verksamma från berörda förvaltningar för att diskutera frågan och hur de kan stötta varandra i arbetet för att stärka demokratin och motverka att framförallt barn och unga ansluter sig till våldsbejakande extremistiska miljöer. Det genomfördes ett möte men till följd av olika omständigheter blev det inga fler tillfällen under 2019, men ambitionen kvarstår.

Insatser med anledning av förhöjd risk

Under våren 2019 förändrades läget i Syrien och rapporter kom om att flera personer med anknytning till Sverige och Huddinge kunde vara på väg att återvända. Säkerhetspolisen gjorde då en kartläggning om dessa personer och framförallt om det var barn (under 18 år) som fanns bland dessa. För Huddinges del kom information om att ett barn var mantalsskriven i kommunen. SÄPO gjorde en orosanmälan till socialtjänsten.

Centrum mot våldsbejakande extremism (CVE) fick i uppdrag att sammankalla samtliga kommuner och ha en konferens med detta tema. Huddinge kommun deltog på denna.

I det regionala nätverket för frågan har det även fokuserats på de eventuella återvändare som på nationell nivå förutspåddes att komma. I detta nätverk har erfarenheter och farhågor delats på ett givande sätt. Med utgångspunkt i det regionala nätverket samlade Stockholms stads koordinator, för dessa frågor, till ett möte med Regionen samt de kommuner där barn hade identifierats tillhöra. En konkret plan togs fram för att möta upp eventuella barn som anländer till Arlanda. Det har inte kommit till vår kännedom att några barn ännu har anlant.

Inom socialförvaltningen har en rutin tagits fram för att på bästa sätt ta emot barn som kommer från Syrien och IS. Denna har uppdaterats utifrån ny information.

Kunskap och utbildning

Enligt riktlinjerna är en viktig insats att kontinuerligt ge medarbetare, chefer och förtroendevalda en kunskapspåfyllnad. För tredje året i rad erbjöds en heldagsutbildning till samtliga förvaltningar och deltagarantalet för 2019 uppgick till ca 90 personer. Denna heldagsutbildning arrangerades tillsammans med Botkyrka och Haninge kommun.

Huddinge kommun erbjöds av CVE att få en generell halvdagsutbildning som genomfördes i början av juni och där även flera förtroendevalda deltog. En kortare information lämnades till förtroendevalda i trygghets- och delaktighetsberedningen.

Huddinge kommuns samordnare för frågan deltar regelbundet i de konferenser och relevanta nätverk som erbjuds i frågan.

Det finns en grupp på intranätet med information som medarbetare i kommunen kan gå med i.

Uppföljning av nämndernas ansvar

Kommunstyrelsen

Inom kommunstyrelsens förvaltning finns den kommunale samordnaren som är kontaktpersonen för kommunen i frågor som berör våldsbejakande extremism. Samordnaren har under 2019 varit den som har haft kontakterna med media rörande kommunens arbete, organiserat den utbildning/det kunskapslyft som har skett, förmedlat relevant information samt tillsett att en uppdaterad lägesbild funnits.

Under Demokriveckan genomfördes flera dialoger med politiker och invånare runt om i kommunen.

Förskolenämnden

Förskolan har ett dubbelt uppdrag som består i att förmedla och förankra både kunskaper och demokratiska värden. Målet med förskolans demokrati- och värdegrundsarbete är att främja demokratin och motverka odemokratiska uttryck. Det förutsätter att värdegrunden integreras i förskolans mål och uppdrag.

Förskolorna arbetar aktivt utifrån läroplansuppdraget där alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära ska främjas. Förskolan ger alla barn möjlighet att inhämta och utveckla kunskaper om omvärlden. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

En förskola, där barn får det stöd, de anpassningar och de utmaningar de har rätt till, skapar möjligheter att gå ut skolan med goda kunskaper och behörighet till gymnasiet, vilket också minskar risken för kriminalitet och utanförskap. Förskolan är dessutom en arena för möten över kulturgränser och fungerar som en introduktion till det svenska samhället.

Genom förskolans språkutvecklande arbetssätt möter barn det svenska språket i både tal och skrift, detta är en viktig förutsättning för att kunna tolka den närmaste omgivningen och samhället i stort och skapar en känsla av sammanhang.

Representant för barn- och utbildningsförvaltningen medverkar i de veckovisa mötena med OSG och förskolans chefer och rektorer lämnar underlag till lägesbilden.

Grundskolenämnden

I samband med läsårsstart informeras rektorer om aktuella riktlinjer och rutiner där rutin för hantering av våldsbejakande extremism ingår.

Representant för barn- och utbildningsförvaltningen medverkar i de veckovisa mötena med OSG och grundskolans rektorer lämnar underlag till lägesbilden.

Skolan har ett dubbelt uppdrag som består i att förmedla och förankra både kunskaper och demokratiska värden. Målet med skolans demokrati- och värdegrundsarbete är att främja demokratin och motverka odemokratiska uttryck. Det förutsätter att värdegrunden integreras i kunskapsmålen.

Skollagen och läroplaner anger skolans uppdrag att utveckla demokratisk kompetens hos barn och unga. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att ta ett personligt ansvar. I det ingår att organisera verksamheten och arbetet i enlighet med demokratiska principer. Sådana arbetsformer är en grundförutsättning för att skapa möjligheter till samtal om värden och normer. Skolans demokratiska uppdrag kan förebygga att unga involveras i våldsbejakande extremism.

Flera av grundskolans medarbetare och chefer deltog i det kunskapslyft som genomfördes under hösten.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Gymnasieskolan och vuxenutbildningen bedriver ett aktivt arbete för att främja demokratiutveckling och mänskliga rättigheter för att därigenom motverka våldsbejakande extremism. En ökad medvetenheten i demokratifrågor skapas i samhällskunskapsämnet och genom de demokratidagar och valdebatter som regelbundet anordnas ges eleverna ytterligare möjlighet att förstå det politiska systemet och få direktkontakt med förtroendevalda. Ett förebyggande arbete mot kränkningar och trakasserier sker i enlighet med lagstiftningen. Mänskliga rättigheter fokuseras även på temadagar. I det förebyggandet arbetet mot våld och för jämställdhet samt ett ifrågasättande av begränsande och destruktiva manliga normer har verktyget Machofabriken börjat användas. Skolornas personal är uppmärksamma och rapporterar vidare sin oro, enligt de rutiner som gäller, då misstanke om exempelvis radikalisering finns. Medarbetare inom gymnasieskolorna och vuxenutbildning deltog i det kunskapslyft som genomfördes under hösten.

Kultur- och fritidsnämnden

Inom ramen för nämndens ansvarsområde bedrivs ett främjande och därmed generellt förebyggande arbete som främst riktar sig till barn och unga.

Samtliga medarbetare och chefer inom kultur- och fritidsförvaltningens ungdomsavdelning har deltagit i de kommungemensamma utbildningstillfällen gällande våldsbejakande extremism som har anordnats.

Fritidsgårdarna arbetar i demokratisk anda och lyfter i diskussioner normer och värderingar tillsammans med ungdomar

Inom ramen för Demokrativeckan har ungdomsavdelningen genomfört ungdomsdialoger, där politiker och ungdomar möts. Ungdomarna fick formulera sina viktigaste frågor och utifrån olika politiska perspektiv kunde frågorna diskuteras. Ungdomarnas frågor spände över vida områden, men grunden handlade om demokratin och dess förutsättningar.

Socialnämnden

Frågan om våldsbejakande extremism uppmärksammas och lyfts i olika sammanhang och forum där representanter för socialförvaltningen deltar. I de olika sammanhang som förvaltningen arbetar uppsökande är medarbetarna särskilt uppmärksammande och erbjuder information och stöd.

Flera av medarbetarna deltog i det kommungemensamma kunskapslyftet som genomfördes under hösten.

En särskild rutin rörande återvändande barn från Syrien/IS har upprättats för att på bästa sätt kunna möta upp dessa vid behov.

Inom vuxendelarna (av förvaltningen) har man arbetat med två ärenden där man från början misstänkte att det rörde sig om våldsbejakande extremism, men det visade sig att de inte vara så.